

Навчання старших державних службовців у Франції: роль ЕНА, національної школи управління

Д-р Фабріс Ларат, начальник Відділу розробки навчальних програм і досліджень, Ecole nationale d'administration

Загальні принципи державної служби у Франції

Доступ до державної служби за результатами конкурсного екзамену (*concours*)

«Кар'єрна державна служба» на підставі штатних розкладів та гарантованого «нормального» кар'єрного зростання для більшості службовців із прихильністю службі на все життя

Не всі працівники державних і публічних установ або корпорацій є державними службовцями (*fonctionnaires*), деяких із них наймають на договірній основі та вони є звичайними працівниками.

Три категорії персоналу: категорія А для професій, пов'язаних із управлінням, проектуванням і загальними дослідженнями (наприклад, судді, інженери, професори...); категорія В для професій, пов'язаних із практичним застосуванням (наприклад, бібліотекарі, старші технічні спеціалісти...); і категорія С для професій, пов'язаних із виконавчими функціями (наприклад, технічні спеціалісти, адміністративні асистенти, правоохоронці...)

Відбір і навчання проводять Школи державної служби (не університети)

Вступні іспити на конкурсній основі

4 вступні іспити на конкурсній основі
(відкриті для громадян ЄС з 2004 року)

- вступний іспит на конкурсній основі для студентів із атестатом про загальну середню освіту + 3 роки середньої і вищої професійної освіти. Кандидатами можуть бути випускники університетів, шкіл бізнесу або технологічних коледжів, вищих навчальних закладів у сфері політичних досліджень тощо (50% місць)
- вступний іспит на конкурсній основі для державних службовців, які можуть надати підтвердження чотирирічного професійного досвіду. (40% місць)
- вступний іспит на конкурсній основі для приватного сектору з професійним досвідом більше восьми років. (10% місць)
- *Із літа 2019 року спеціальний курс для осіб зі ступенем доктора філософії (3 місці щороку)*

Основні переваги попередньої підготовки

- Високопрофесійна: орієнтована на потреби та очікування роботодавців (міністерства й державні органи)
- Вибіркова: на основі навичок, знань, потенціалу та мотивації
- Базується на високій конкуренції та заслугах: конкурсний іспит на початку та в кінці (розподіл місць відповідно до рейтингу):
- Інтеграційна: сприяє розвитку спільної адміністративної культури серед менеджерів високого рівня та *корпоративного духу*

Поточна реформа

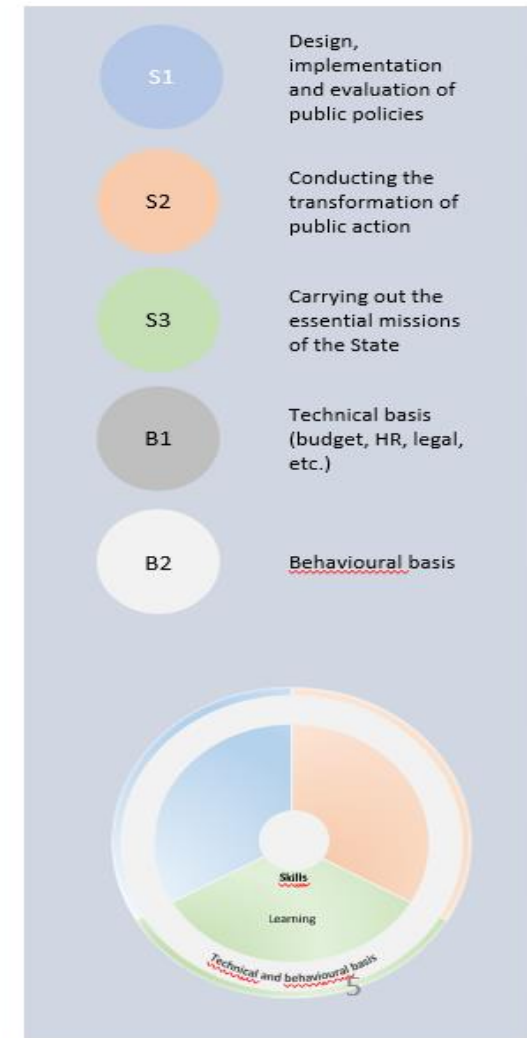
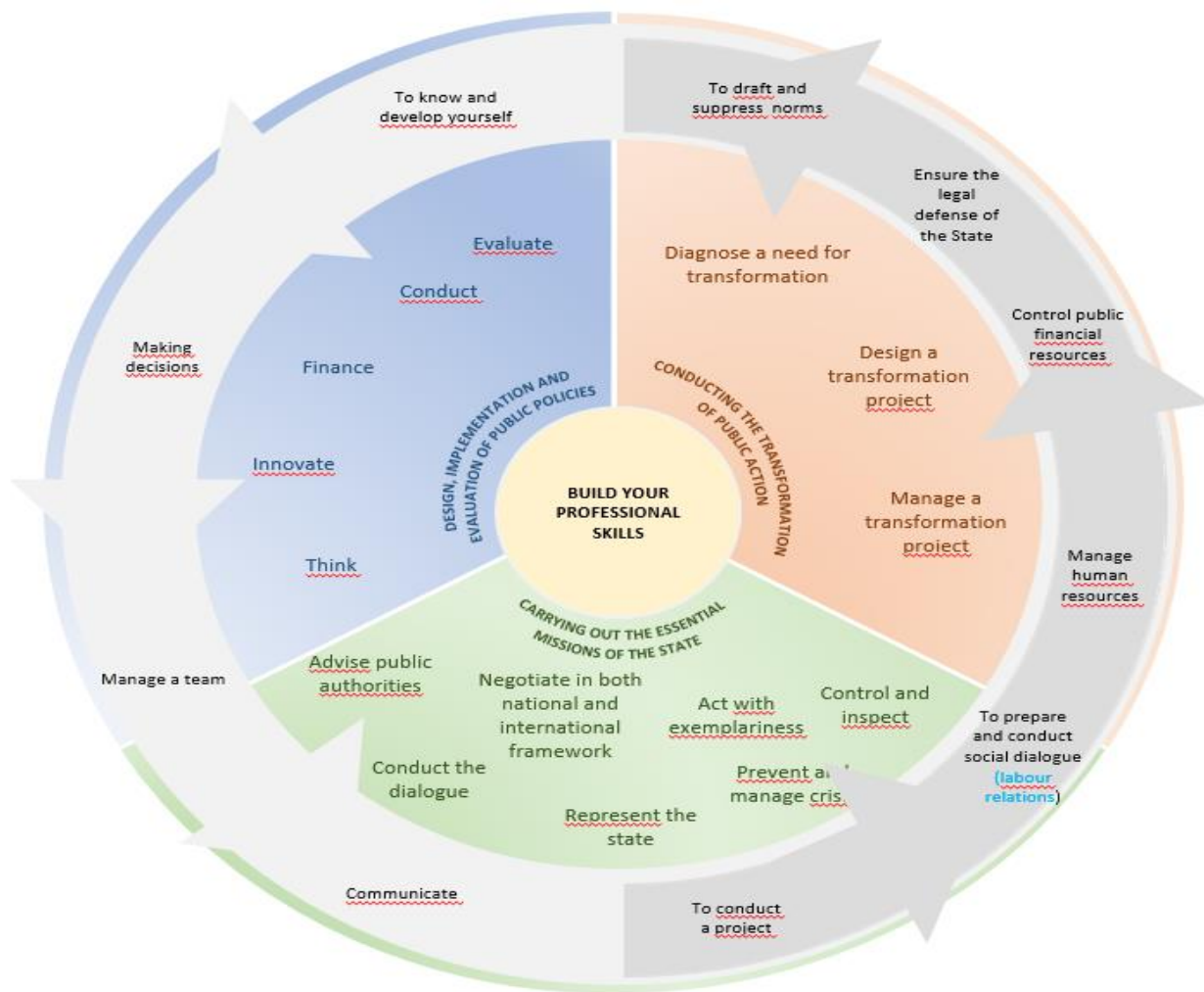
- ✓ Безперервність між попередньою та професійною підготовкою
- ✓ Сприяння соціальному різноманіттю (впровадження заходів із попередження дискримінації кандидатів із соціально неблагополучного середовища)
- ✓ Проходження частини навчання разом із державними управлінцями, які прибувають із інших шкіл державної служби, для полегшення співпраці та взаємодії
- ✓ Сприяння тому, щоб кар'єрне зростання було гнучкішим та менш визначеним, завдяки забезпеченню попередньої підготовки

Послідовність попередньої підготовки

(тривалість навчальної програми — 22 місяці)

Липень–листопад: рік 1	Січень: рік 1	Лютий–грудень: рік 1	Січень–серпень: рік 2		Вересень–жовтень: рік 2	3 листопада: рік 2
Іспити на конкурсній основі	Період попереднього стажування	Період стажування	Період викладання	Іспити для фінального рейтингу	Працевлаштування	Виробнича практика
		“Навчально-виробнича практика” у префектурах + у невеликих приватних компаніях	Міжнародне стажування (посольства за кордоном, Європейський Союз, Міністерство закордонних справ	1. Аналізувати та консультувати 2. Розробляти та впроваджувати 3. Оцінювати 4. Визначати потребу у трансформації 5. Розробляти рішення 6. Сприяти змінам 7. Вести соціальний діалог або брати участь у ньому 8. Впливати, взаємодіяти та співпрацювати 9. Перевіряти, контролювати, попереджувати та врегульовувати спори 10. Втілювати та представляти	Зустрічі з роботодавцями відповідно до переліку відкритих позицій та здійснення вибору за результатами рейтингу	

Базові навички

ЕНА є професійною школою підготовки

ЕНА не має постійного викладацького складу

Натомість: розвиток сильного педагогічного складу за допомогою:

- Зовнішніх експертів, призначених для координування викладання у ключових тематичних сферах
- Постійних консультантів із навчання для планування та організації курсів та взаємодії із запрошеними лекторами

Запрошені лектори: Державні службовці або академіки з високим рейтингом, які покладаються на власний досвід, дають настанови студентам за допомогою вправ на основі професійної практики, дебатів, вивчення практичних прикладів, рольових ігор тощо

Рейтинг студентів і працевлаштування наприкінці проходження навчальної програми

Наприкінці навчання передбачено встановлений період (*sas de sortie*) для працевлаштування у різних частинах центральної адміністрації Франції, відкритих для випускників ENA. Перелік позицій, відкритих для кандидатів ENA (кількість запропонованих позицій принаймні дорівнює кількості кандидатів), публікує міністерство, відповідальне за державне управління та державну службу, наприкінці року 2.

Залежно від їхнього місця у фінальному рейтингу та компетенції, кандидати подають заяви на певні посади, за результатами розгляду яких їх запрошують або не запрошують на співбесіду. Кандидати з найкращими оцінками обиратимуть серед найпрестижніших відкритих позицій.

Сфери діяльності, відкриті для випускників ЕНА

Підготовка студентів для кар'єрної діяльності у сферах:

- Дипломатії та міжнародних відносин
- Територіального управління
- Розроблення та реалізація урядової політики
- Державного управління у різних міністерствах, таких як кадрові ресурси, бюджет, інформаційні системи
- Аудиту та оцінювання ефективності
- Системи адміністративного правосуддя